

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

21

Београд - 2022

ONLINE СЕМИНАР (ВЕБИНАР)

на тему

ПОСЛОВИ РЕЕКСПОРТА И ИЗВЕШТАВАЊЕ О КРЕДИТНИМ ПОСЛОВИМА СА ИНОСТРАНСТВОМ ПО ОСНОВУ НЕНАПЛАЋЕНОГ ИЗВОЗА И НЕНАПЛАЋЕНОГ УВОЗА

Циљ вебинара је да слушаоце детаљно упозна са условима, начином реализације и различитим аспектима (спољнотрговински, царински, девизни, порески и рачуноводствени) послова реекспорта, као и да пружи све релевантне информације у вези са извештавањем о кредитним пословима по основу ненаплаћеног извоза и неплаћеног увоза.

Циљна група су лица која обављају спољнотрговинске послове и лица која су непосредно ангажована на девизним пословима, као и финансијски руководиоци у субјектима који у свом пословању имају спољноекономску и девизну компоненту.

По завршетку вебинара слушалац је оспособљен да правилно примени прописе који се односе на све облике реекспорта и да правилно примени прописе који се односе на извештавање Народне банке Србије о овој врсти кредитних послова са иностранством. Ово је посебно значајно јер је управо Народна банка Србије надлежна за вршење контроле девизног пословања резидената и нерезидената, а према досадашњем искуству управо су ови послови релативно често предмет девизне контроле.

Теме које ће бити обрађене на вебинару:

А) Послови реекспорта

1) Реекспорт када се роба купује у другој држави или царинској територији и непосредно испоручује у иностранство;

2) Куповина робе у иностранству и продаја те робе у иностранство, с тим што та роба у поступку транзита прелази преко царинске територије Србије;

3) Куповина робе у иностранству, уношење те робе на територију Србије у царински дозвољеном поступку (али без стављања робе у слободан промет), а затим извоз те робе у иностранство.

За сваки од наведених облика реекспорта детаљно се обрађују: спољнотрговински, царински, девизни и порески аспекти и дају се примери књижења.

Б) Извештавање о кредитним пословима са иностранством по основу ненаплаћеног извоза и неплаћеног увоза

1) Прописи који се односе на извештавање о кредитним пословима са иностранством по основу ненаплаћеног извоза и неплаћеног увоза у року дужем од годину дана;

2) Критеријуми за одређивање који послови спољнотрговинског промета робе и услуга имају карактер кредитних послова са иностранством;

3) Обрасци за извештавање о кредитним пословима;

4) Начин попуњавања образаца за извештавање Народне банке Србије и рокови и начин извештавања;

5) Изузеци од обавезе извештавања;

6) Престанак обавезе извештавања Народне банке Србије.

Предавачи: **Тијана Павловић и Андрија Јовичић**

Преко интернет платформе Zoom

23. децембар 2022. године

Почетак у 9,00 часова

Накнада за присуствовање вебинару износи 9.000 динара (са ПДВ) за претплатнике, а 15.000 динара (са ПДВ) за лица која нису претплатници.

У износ накнаде укључене су и презентација предавача у PDF формату, као и право на одложено гледање снимка вебинара.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на [е-Продавница](#) на нашем сајту, у оквиру секције [РЕГИСТРАЦИЈА ЗА ОНЛАЈН СЕМИНАРЕ У ОРГАНИЗАЦИЈИ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА](#).

Након одобрења пријаве, а по извршеној уплати, корисник добија параметре за регистрацију на платформи Zoom, преко које ће се вршити пренос вебинара.

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и слањем линкова можете добити на тел: **011/3209-645** или путем мејла nenad.stokovic@privsav.rs.

РЕДАКЦИОНИ ОДБОР: Иван Антић, Снежана Анџић, Споменка Бабић, Ивана Бараћ, Вера Бјелица, мр Дејан Дабетић, др Тања Белић, Андрија Јовичић, Гордана Кесић, др Наташа Ковачевић, Милена Менковић, др Милан Неговановић, мр Живко Нешић, др Миленко Павловић, Милош Петровић, Бранка Радовић, Рада Радовић, Горан Савић, др Драгиша Слијепчевић, Ратомир Слијепчевић, др Милутин Срдић, др Славољуб Станић (председник), Ирина Стевановић-Гавровић, мр Миливоје Цветановић, др Ратомир Ћировић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански факс 345.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел.: 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Иван Антић, тел. 32-09-667

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ДИРЕКТОР И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

др Ратомир Ћировић, тел. 32-09-660, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ И НОВИ ПРОПИСИ

Предлог Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину – Милена Менковић	3
Предлог Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност – Јована Стојановић	9
Предлог измена и допуна Закона о електронском фактурисању – др Милан Неговановић	18
Предложене су измене и допуне Закона о фискализацији – Иван Антић	26
Предлог Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана – Весна Боровић	29
Предлог Закона о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање – Весна Боровић	32
Нови модел опорезивања прихода физичких лица, тзв. фриленсера, са применом од 1. јануара 2023. године – Весна Боровић	35
Предложене измене и допуне Закона о порезима на имовину – Снежана Анџић	42
Предлог Закона о изменама и допунама Царинског закона – Тијана Павловић	45
Предлог Закона о изменама и допунама Закона о републичким административним таксама – Данијела Крајић Дамјановић	50
Предлог Закона о изменама и допуни Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама – Горан Лазовић	53
Предложене су измене и допуне Закона о пореском поступку и пореској администрацији – Снежана Анџић	54
Предлог Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему – Милена Менковић	56

РАЧУНОВОДСТВО

Алат и инвентар – стална или обртна имовина? – Горан Лазовић	62
Шта доносе предложене измене МСФИ за МСП? – др Ратомир Ћировић	67
1. Уводне напомене	67
2. Обим измена МСФИ за МСП	67
3. Садржина предложених измена МСФИ за МСП	68

ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Порез на добит по одбитку на приходе нерезидентних правних лица из јурисдикција са преференцијалним пореским системом и њихових сталних пословних јединица – Душан Поповић	75
1. Појам јурисдикције са преференцијалним пореским системом	75
2. ЈППС из угла Закона о порезу на добит правних лица	75
3. Приходи нерезидентних правних лица из ЈППС који су предмет опорезивања порезом на добит по одбитку	77
4. Порез на добит по одбитку на приходе сталне пословне јединице нерезидентног правног лица из ЈППС	78
5. Предузетник као обвезник плаћања пореза на добит по одбитку	78
6. Пореска основица и пореска стопа	78
7. Моменат настанка пореске обавезе, подношење пореске пријаве и плаћање пореза	79

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – др Миленко Павловић и Весна Боровић	82
1. Обавештење о почетку, односно престанку исплате личне зараде предузетника за 2023. годину	82
2. Крајњи рок за стицање статуса осигураника запосленог за новозапослена лица из члана 21з ЗПДГ и 45ж ЗДООС истиче 31.12.2022. године	82
3. Усвојена је допуна Закона о пензијском и инвалидском осигурању	83

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа	84
Рачуноводство	84

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу децембру 2022. године – Весна Боровић	88
--	-----------

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић	91
--	-----------

СРП – Каталогизација у публикацији,
Народна библиотека Србије, Београд, 658 + 657

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК: часопис за рачуноводство и пословне финансије/одговорни уредник др Ратомир Ћириковић, – Год. 1, бр. 1 (1952)
–. – Београд: Привредни саветник, а.д., 1952

– Предузеће за графичку делатност, трговину и производњу: „Графипроф“, Максима Горког 1а. – 27 цм

Доступно и на: <http://www.privsav.rs> – Петнаестодневно

ISSN 0556-1590 – Привредни саветник

COBISS.SR-ID 16400642

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О БУЏЕТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА 2023. ГОДИНУ

Влада Републике Србије донела је на седници одржаној 17. новембра 2022. године Предлог Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину и упутила га Народној скупштини на усвајање.

Предложено је да Закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, а примењује се од 1. јануара 2023. године.

Буџетом Републике Србије уређују се општи приходи и примања, расходи и издаци за 2023. годину, њихово извршавање, обим задуживања за потребе финансирања дефицита и конкретних пројеката и давање гаранција, управљање јавним дугом, коришћење донација, пројектних зајмова, коришћење прихода од продаје добара и услуга буџетских корисника и права и обавезе корисника буџетских средстава.

Увод

Буџетом Републике Србије за 2023. годину, предвиђени су **укупни приходи и примања** у износу од **1.843,4 млрд. динара**, што представља повећање од 7,8% у односу на износ предвиђен ребалансом буџета за 2022. годину.

У структури укупних прихода порески приходи износе 1.592,8 млрд динара или 86,4%, док непорески приходи износе 200,1 млрд динара или 10,9% укупних прихода буџета Републике Србије.

Остатак чине донације у износу од 50,5 млрд динара што чини 2,7% укупних прихода.

У односу на процењени износ прихода за 2022. годину, укупни приходи буџета у 2023. години већи су за 133,8 млрд. динара, при чему су порески приходи повећани за 102,2 млрд динара или за 6,9%, а непорески приходи су минимално промењени.

У оквиру пореских прихода, све категорије, осим прихода од акциза бележе умерен раст, при чему се нешто бржи раст предвиђа код пореза на додату вредност. Непорески приходи су умањени за део једнократних

прихода остварених током 2022. године. Планирани приходи од донација бележе значајан раст првенствено због предвиђених средстава помоћи од стране ЕУ у борби против енергетске кризе.

Буџетски приходи у 2023. години планирани су на основу пројекције кретања најважнијих макроекономских параметара: БДП и његових компоненти, инфлације, девизног курса, кретања спољнотрговинске размене, процене кретања запослености и зарада у 2023. години, процењених ефеката измена у пореској политици и других структурних мера.

Буџетом Републике Србије за 2023. годину, планирани су укупни расходи и издаци у износу од 2.107,36 млрд динара.

У структури укупних расхода и издатака текући расходи износе 1.537,46 млрд динара или 72,96%, издаци за нефинансијску имовину износе 427,20 млрд динара или 20,27%. Остатак чине издаци за отплату главнице у циљу спровођења јавних политика у износу од 25,50 млрд динара или 1,21% укупних расхода и издатака и издаци за набавку финансијске имовине у циљу спровођења јавних политика у износу од 117,20 млрд динара или 5,56% укупних расхода и издатака.

Расходи за запослене износе 410,45 млрд динара. Учешће ових расхода у укупним расходима и издацима је 19,48%. Плате запослених које се обезбеђују у буџету Републике Србије регулисане су Законом о платама у државним органима и јавним службама, Законом о платама државних службеника и намештеника, Законом о буџетском систему и другим посебним законима.

Маса плата, односно зарада, планирана је у складу са Законом о буџетском систему.

Средства за плате су планирана између осталог на основу следећих параметара:

- постојећег броја запослених;
- увећања плата у одговарајућем проценту;

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Предлог Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност (у даљем тексту: Предлог Закона) упућен је на усвајање Народној скупштини. Према одредби члана 9. Предлога Закона, он би требало да ступи на снагу 1. јануара 2023. године. Поред тога, очекује се доношење Правилника о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност.

Циљеви предложених решења су:

- даље усаглашавање са одредбама Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21 и 129/21 – у даљем тексту: ЗЕФ), као и његовим изменама и допунама, о којима пишемо у посебном чланку у овом броју часописа из угла поступања обвезника ПДВ;

- даље усаглашавање са прописима Европске уније који уређују област опорезивања ПДВ, пре свега са Директивом Савета 2006/112/EЗ о заједничком систему пореза на додату вредност (у даљем тексту: ЕУ ПДВ Директива);

- прецизирање правила у одређеним областима, као и њихово поједностављење за учеснике у промету.

У наставку су коментари у вези са конкретним одредбама Предлога.

1. Електронска фактура и ПДВ рачун

1.1. Електронска фактура која је искључиво у статусу „Одобрено“ сматраће се ПДВ рачуном

Чланом 6. Предлога предвиђено је да се рачуном из члана 28. став 2. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност (у даљем тексту: Закон о ПДВ) сматра електронска фактура (у даљем тексту: ЕФ) која је прихваћена, односно за коју се сматра да је прихваћена у складу са ЗЕФ.

Према наведеној одредби, обвезник ПДВ – прималац ЕФ **нема право на одбитак** претходног пореза исказаног у ЕФ која није прихваћена, односно за коју се сматра да није прихваћена. Другим речима, прималац ЕФ – обвезник ПДВ **има право на одбитак претходног пореза исказаног на ЕФ којој је до момента подношења пореске пријаве, за период у којем је пореска обавеза настала, доделио статус „Одобрено“, најраније за тај период.**

Напомињемо да се прихваћена ЕФ накнадно **не може** одбити.

Подсећамо на то да у складу са чланом 10. ЗЕФ, прималац ЕФ исту прихвата или одбија у року од петнаест дана од дана њеног пријема. У складу са истим чланом ЗЕФ, ЕФ се сматра **достављеном (примљеном) у тренутку њеног издавања**. Ако прималац ЕФ који је субјект јавног сектора не прихвати или не одбије ЕФ, иста ће се, по истеку прописаног рока од петнаест дана, **сматрати прихваћеном**. Уколико субјект приватног сектора – прималац ЕФ, издату ЕФ не прихвати или не одбије у предвиђеном року, биће поново обавештен да је ЕФ издата. Уколико исту не прихвати или не одбије у року од пет дана од дана добијања поменутог обавештења, по истеку овог рока, ЕФ се сматра одбијеном.

У ситуацији **уколико је прималац одбио** примљену ЕФ, а издавалац је сагласан са тим, сматрамо да ова ЕФ од стране издаваоца треба да се **сторнира у систему електронских фактура** (у даљем тексту: СЕФ)¹. Подсећамо на то да у складу са чланом 44. Закона о ПДВ ако обвезник ПДВ у рачуну исказе већи

¹ Иако се у Интерном техничком упутству (стр. 47., верзија од 20.10.2022. године) наводи да је сторнирање могуће само за излазна документа са статусом „Одобрено“, сторнирање је могуће и за ЕФ које су одбијене од стране примаоца.

ПРЕДЛОГ ИЗМЕНА И ДОПУНА ЗАКОНА О ЕЛЕКТРОНСКОМ ФАКТУРИСАЊУ

Влада РС усвојила је као предлог и упутила Скупштини на усвајање Закон о изменама и допунама Закона о електронском фактурисању. Очекује се да ће ове измене бити усвојене до краја године.

Измене и допуне ће се примењивати од **1. јануара 2023. године**.

Једна одредба (могућност накнадног прихватања одбијене електронске фактуре која се евидентира у ЦРФ) примењиваће се од **1. јуна 2023. године**.

У наставку ћемо укратко указати на предложене измене и допуне, а у наредном периоду ћемо у часопису и на вебинарима овим темама посветити много више пажње.

Користимо ову прилику да обавестимо читаоце да ће Привредни саветник до краја године издати и посебан Приручник за електронско фактурисање, електронско евидентирање обрачуна и издавање фискалних рачуна и организовати практичне обуке са већим фондом часова.

1. Физичка лица која нису обвезници пореза на приход од самосталне делатности

Предвиђа се да се у члану 1. Закона о електронском фактурисању (у даљем тексту: ЗЕФ) дода нови став 2, којим се прописује да се одредбе овог закона не односе на физичка лица која нису обвезници пореза на приход од самосталне делатности у смислу Закона о порезу на доходак грађана.

У вези са овим на сајту МФИН посвећеном е фактурама 9. новембра 2022. објављена је Информација (инструкција) о поступању јавног сектора по захтевима за исплату физичких лица бр. 401-00-9700/2021-41-5 у којој је наведено:

„Указујемо да је за регистравање за приступ систему електронских фактура неопходно да субјект регистрације буде или обвезник пореза на додату вредност, или обвезник пореза на приход од самосталне делатности у смислу закона који уређује порез на

доходак грађана, односно обвезник пореза на добит правних лица у смислу закона који уређује порез на добит правних лица.

Физичка лица која нису обвезници пореза на приход од самосталне делатности у смислу закона који уређује порез на доходак грађана не испуњавају услове да буду добровољни корисници система електронских фактура и последично нису у обавези да издају електронске фактуре преко система електронских фактура. Субјекти јавног сектора по захтевима за исплату од наведених лица поступају у складу са другим прописима, пошто у оваквим случајевима нема места примени одредаба Закона о електронском фактурисању“.

Према томе, физичко лице која није обвезник пореза на приходе од самосталне делатности (а то значи није у питању паушални предузетник, предузетник који порез на приходе од самосталне делатности плаћа на стварно остварени нето приход, предузетник – пољопривредник и предузетник – друго лице) **неће моћи добровољно да се пријави за коришћење СЕФ.**

2. Јавна комунална предузећа

У дефиницији субјекта јавног сектора за потребе примене ЗЕФ (која је дата у члану 2. став 1. тачка 2) овог Закона), поред општег нивоa државе у смислу Закона о буџетском систему и јавних предузећа, додају се и јавна комунална предузећа у смислу Закона о јавним предузећима, које није обухваћено општим нивоом државе, Другим речима, **и јавна комунална предузећа ће се за потребе СЕФ сматрати субјектима јавног сектора.**

3. Предузетници и правна лица који нису обвезници ПДВ а који врше промет добара и услуга јавном сектору

Једна од најважнијих измена и допуна ЗЕФ је да ће у члану 4. бити додат нов став 2. којим ће бити прописано да се обвезник пореза на приход од само-

ПРЕДЛОЖЕНЕ СУ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ФИСКАЛИЗАЦИЈИ

Влада Републике Србије усвојила је, на седници одржаној 17. новембра 2022. године, Предлог Закона о изменама и допунама Закона о фискализацији (у даљем тексту: Предлог Закона) и упутила га је Народној Скупштини Републике Србије на усвајање. Усвајање предложених измена и допуна очекује се почетком децембра ове године.

Закон о фискализацији („Службени гласник РС“, бр. 153/20 и 96/21, у даљем тексту: Закон) почео је да се примењује 1. новембра 2021. године, уз прелазни период од шест месеци, а око још шест месеци након тога, предлажу се његове измене и допуне у циљу отклањања одређених нејасноћа, ефикасније пореске контроле појединих обвезника фискализације, даљег унапређења услова за имплементацију техничких решења за евидентирање промета на мало преко електронског фискалног уређаја, као и прецизирања појединих одредаба наведеног закона.

Најважније измене и допуне које садржи Предлог Закона су:

- прецизирање одредаба које се односе на дефинисање института промета добра и услуга на мало (промет на мало) и примљених аванса за промет на мало;

- поједностављење садржаја фискалног рачуна (предлог да не садржи као обавезан елемент вредност промета по пореским стопама);

- омогућавање правним лицима и предузетницима који повремено врше промет сопствених коришћених покретних материјалних средстава (основна средства, алат и инвентар) на мало да користе андроид апликацију Пореске управе;

- стварање правног основа Пореској управи за ефикаснију пореску контролу и праведније санкционисање обвезника фискализације.

Предложено је да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

1. Прецизирање појма „промет на мало“

Предмет фискализације је промет добра и услуга на мало (промет на мало) и примљени аванс за промет на мало.

Прометом на мало сматра се сваки извршени промет добара и пружање услуга физичким лицима, као и сваки промет добара и услуга у малопродајним објектима, независно од тога да ли је корисник физичко лице, правно лице или предузетник, укључујући и промет извршен путем самонаплатних уређаја – аутомата.

Предложеном допуном члана 2. Закона прецизира се да се прометом на мало не сматра промет извршен **изван малопродајног објекта** ако је **корисник** испоручених добара и пружених услуга, односно добара и услуга које ће бити испоручене или пружене у случају примљених аванса, **правно лице, односно обвезник пореза на приходе од самосталне делатности** (предузетник, предузетник паушалац, предузетник пољопривредник и предузетник друго лице).

Овим прецизирањем отклањају се дилеме у вези са утврђивањем да ли постоји обавеза евидентирања промета у појединим делатностима (углавном оним које се обављају ван пословних просторија и на терену). Тако, на пример, поштански оператер и курирска служба обављају промет услуга изван малопродајног објекта, па се на основу предложене допуне, сада јасно може утврдити да за услуге које се пружају (наплаћују) правним лицима и обвезницима пореза на приходе од самосталне делатности, не постоји обавеза фискализације. Прецизирање се, такође, односи на разне занатске услуге које се пружају у просторијама корисника услуге (грађевинске, водоинсталатерске и друге услуге).

Код трговине на велико (у veleпродајним објектима), дилема се, по правилу није јављала. У трговини на велико не обавља се промет физичким лицима, па се у објектима veleпродаје електронски фискални уређај

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Влада Републике Србије усвојила је, на седници одржаној 17. новембра 2022. године, **Предлог Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана** и упутила га је Народној Скупштини Републике Србије на усвајање. Усвајање предложених измена и допуна очекује се почетком децембра ове године.

Најважније предложене измене и допуне Закона о порезу на доходак грађана (у даљем тексту: ЗПДГ) односе се на:

- повећање неопорезивог износа зараде са 19.300 динара на **21.712 динара месечно**;
 - продужење периода примене постојећих олакшица за запошљавање нових лица из члана 21в и 21д ЗПДГ до краја 2023. године;
 - предвиђено је да се годишњи порез на доходак грађана плаћа самоопорезивањем на доходак остварен у календарској години;
 - уређен је нови начин опорезивања физичких лица, тзв. фриленсера, тако што ће се пореска обавеза за приходе од уговорене накнаде од ауторских и сродних права и уговорене накнаде за извршени рад утврђивати самоопорезивањем избором између два понуђена модела опорезивања;
 - прецизирани су рокови за достављање обавештења о исплати личне зараде и захтева за паушално опорезивање новооснованих предузетника који се не региструју код АПР;
 - прецизиран је рок за достављање захтева за паушално опорезивање у случају брисања обвезника из евиденције за порез на додату вредност;
 - предложено је брисање појединих одредаба у вези са обавезом подношења пореске пријаве за приход од самосталне делатности;
 - прецизиране су поједине одредбе ради стварања услова за адекватну примену закона.
- Предложено је да ће се ове измене и допуне примењивати од **1. јануара 2023. године**.
- Предложено је да закон ступи на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

1. Повећање неопорезивог износа зараде

Изменама члана 15а ЗПДГ предлаже се **повећање неопорезивог износа зараде са 19.300 динара на 21.712 динара месечно**.

Нови износ умањења од 21.712 динара **примењиваће се за исплате зарада почев од 1. јануара 2023. године**, како за исплате текућих зарада из 2023. године, тако и за исплате заосталих зарада за месеце из 2022, 2021, 2020, 2019. и 2018. године.

Међутим, за исплате заосталих зарада из 2017. и ранијих година (нпр., за децембар 2017. године или раније месеце), без обзира на то да ли се зараде ис-

плаћују пре или после 1. јануара 2023. године, увек се примењује износ умањења од 11.790 динара.

Прво усклађивање неопорезивог износа зараде од 21.712 динара годишњим индексом потрошачких цена вршиће се почев у 2024. години, тј. неће се вршити 1. фебруара 2023. године, заједно са осталим усклађивањима.

2. Продужење периода примене постојећих пореских олакшица из члана 21в и 21д ЗПДГ

У **члану 21в ЗПДГ**, којим је уређено право послодавца на повраћај дела плаћеног пореза у проценту

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ДОПРИНОСИМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Влада Републике Србије усвојила је, на седници одржаној 17. новембра 2022. године, **Предлог Закона о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање** и упутила га је Народној Скупштини Републике Србије на усвајање. Усвајање предложених измена и допуна очекује се почетком децембра ове године.

Најважније предложене измене и допуне Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: ЗДОСО) односе се на:

- смањење стопе доприноса за пензијско и инвалидско осигурање са 25% на **24%**;
- продужење периода примене постојећих олакшица за запошљавање нових лица из члана 45. и 45в ЗДОСО до краја 2023. године;
- уређен је начин утврђивања **основице доприноса за приходе физичких лица, тзв. фриленсера**;
- прецизиране су одређене одредбе у смислу стварања услова за адекватну примену закона.

Предложено је да ће се ове измене и допуне примењивати **од 1. јануара 2023. године.**

Предложено је да закон ступи на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

1. Смањење стопе доприноса за ПИО

Предложено је да се почев од 1. јануара 2023. године **стопа доприноса за пензијско и инвалидско осигурање смањује са 25% на 24%.**

Према предложеним изменама члана 44. став 2. тачка 1) ЗДОСО, када се доприноси плаћају истовремено из основице и на основицу, обрачун доприноса за ПИО, почев од 1. јануара 2023. године, вршиће се по следећим стопама:

- **стопа доприноса за ПИО на терет послодавца – 10 %** (уместо досадашњих 11%);
- **стопа доприноса за ПИО на терет запосленог – 14 %** (остаје непромењена).

Са становишта обрачунавања и плаћања доприноса по основу зараде, смањује се стопа доприноса за ПИО који се обрачунава и плаћа на терет послодавца (на основицу), тако да се допринос за ПИО на терет послодавца, почев од 1. јануара 2023. године, плаћа по стопи од 10%. Стопа доприноса за ПИО на терет

запосленог (из основице) остаје непромењена и износи 14%.

Тако ће се за све исплате зарада **почев од 1. јануара 2023. године**, независно од тога за који период (месец) се исплаћује зарада, обрачун пореза и доприноса на зараде запослених вршити по следећим стопама:

- порез на зараде – **10%**;
- **допринос за ПИО – 14%** на терет запосленог (из основице), и **10%** на терет послодавца (на основицу);
- **допринос за здравствено осигурање – 5,15%** на терет запосленог (из основице), а **5,15%** на терет послодавца (на основицу);
- **допринос за осигурање за случај незапослености – 0,75%** на терет запосленог (из основице), док се на терет послодавца (на основицу) овај допринос не плаћа.

Другим речима, независно од тога да ли послодавац у јануару 2023. године исплаћује јануарску

НОВИ МОДЕЛ ОПОРЕЗИВАЊА ПРИХОДА ФИЗИЧКИХ ЛИЦА, ТЗВ. ФРИЛЕНСЕРА, СА ПРИМЕНОМ ОД 1. ЈАНУАРА 2023. ГОДИНЕ

Предложене измене и допуне Закона о порезу на доходак грађана (у даљем тексту: ЗПДГ) и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: ЗДОСО), о којима смо писали у овом броју часописа, између осталог односе се и на **опорезивање прихода од ауторских и сродних права, као и других прихода по основу уговорене накнаде за извршени рад на које се порез плаћа самоопорезивањем.**

Намера је да се уреди опорезивање прихода по основу **уговорене накнаде од ауторских и сродних права и уговорене накнаде за извршени рад (други приход)**, које остварују физичка лица **тзв. фриленсери**, који пружају разноврсне услуге иностраним клијентима (програмери, професори језика, дизајнери, преводиоци и друга лица која најчешће приходују радом преко интернета), а чије је опорезивање у претходном периоду било предмет многобројних јавних расправа.

Предложеним изменама и допунама члана 100а ЗПДГ, прописано је да се **самоопорезивањем** утврђује и плаћа порез на приходе од уговорене накнаде од ауторских и сродних права и уговорене накнаде за извршени рад, а које исплаћује **исплатилац који није правно лице, предузетник или предузетник паушалац.**

Међутим, ове одредбе односе се и на **све друге случајеве** када се порез на накнаде од ауторских и сродних права и уговорене накнаде за извршени рад плаћа **самоопорезивањем** – онда када је **исплатилац резидентно физичко лице, предузетник пољопривредник или предузетник друго лице.**

За наведене приходе, за које се пореска обавеза утврђује самоопорезивањем, **почев од 1. јануара 2023. године предвиђена су два модела опорезива-**

ња која подразумевају различит начин утврђивања пореске основице, о чему ћемо детаљна објашњења дати у наставку.

Предложеним законским решењем даје се могућност да обвезници посебно за сваки квартал утврђују и плаћају порез на једну од две пореске основице за коју се одреде, при чему за сваки квартал могу да се одреде за другу основицу, независно од изабране основице за претходни квартал. Предложеним законским решењем обезбеђује се да обвезници могу порески да планирају и оптимизују своје пореске обавезе, поједностављује се поступак измиривања пореске обавезе и смањују се трошкови обвезника.

Пре него што пређемо на објашњења предложених измена и допуна ЗПДГ и ЗДОСО у делу који уређује опорезивање ове категорије обвезника **од 1. јануара 2023. године**, укратко ћемо се подсетити начина утврђивања пореске обавезе за приходе који су остварени у периоду **од 1. јануара 2015. године закључно са 31. децембром 2022. године.**

1. Опорезивање прихода остварених у периоду почев од 1. јануара 2015. године закључно са 31. децембром 2022. године

Изменама и допунама ЗПДГ и ЗДОСО из децембра 2021. године, био је продужен период у којем Порески орган **решењем утврђује порез и доприносе** на приходе по основу уговорене накнаде од ауторских и сродних права и уговорене накнаде за извршени рад, на које се порез плаћа самоопорезивањем.

Наиме, тадашњим изменама у члану 5. став 1. и члану 7. Закона о изменама и допунама ЗПДГ („Службени гласник РС“, бр. 44/21), као и изменама у члану

ПРЕДЛОЖЕНЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ПОРЕЗИМА НА ИМОВИНУ

Влада Републике Србије утврдила је Предлог закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину (у даљем тексту: Предлог закона) и упутила га Скупштини Републике Србије на усвајање.

Основни разлог за доношење Предлога закона садржан је у потреби да се одложи рок за преношење надлежности за утврђивање пореза на наслеђе и поклон и пореза на пренос апсолутних права, са Пореске управе (у даљем тексту: ПУ) на јединице локалне самоуправе, до 1. јануара 2024. године, како би се реализовале све потребне претпоставке за остварење тог циља. Поред тога, још један од разлога за доношење овог Предлога закона садржан је и у потреби да се предмет опорезивања порезом на наслеђе и поклон и порезом на пренос апсолутних права усагласи са врстама непокретности које могу бити предмет промета, због чега се обухвата и пренос права трајног коришћења паркинг места у отвореном стамбеном блоку или стамбеном комплексу. Такође, прецизира се и правно-техничко усаглашавање појединих одредаба Закона о порезима на имовину (у даљем тексту: ЗПИ) и то у циљу уједначене примене законских одредаба и повећања правне сигурности пореских обвезника.

1. ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ

1.1. Начин умањења пореске основице по основу амортизације за дограђене делове постојећих објеката

Предлогом закона врши се допуна члана 5. ЗПИ, којом је уређен начин умањења пореске основице за обвезнике који не воде пословне књиге, тако што се уређује начин умањења вредности дограђеног објекта обвезника који не води пословне књиге, у случају кад дограђени део није посебни део новонасталог објек-

та и дефинише се шта се сматра реконструкцијом у смислу те одредбе.

Тако се предлаже да се за изграђени објекат над којим је, односно уз који је извршена доградња, али дограђени део није посебан део тог постојећег објекта, умањење вредности за прописану амортизацију врши у висини:

1) по којој би се вредност објекта умањивала да није дограђен – када је корисна површина дела објекта пре доградње **већа од корисне површине дограђеног дела** или

2) по којој би се умањивала вредност дограђеног објекта да је посебни део тог објекта – када је корисна површина дела објекта пре доградње **мања или једнака у односу на корисну површину дограђеног дела**.

1.2. Гаража у којој се обавља пословна делатност разврстава се у групу пословних објеката

Предлаже се допуна члана 6б ЗПИ, којим чланом су дефинисани појмови разврстаних непокретности у члану 6а ЗПИ, тако што се, поред стана, односно куће за становање, који је (у целини или у претежном делу) категорисан за обављање делатности или се у њему (у целини или претежном делу) обавља регистрована делатност и гараже која се састоји од више гаражних места, односно гаражних боксова, са заједничким деловима који служе приступу сваком гаражном месту, односно гаражном боксу, намењеном за обављање услужне делатности паркиралишта возила, односно смештаја ваздухоплова, односно пловила, **пословним објектима сматра и гаража у којој се, у целини или у претежном делу, обавља регистрована делатност.**

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЦАРИНСКОГ ЗАКОНА

Влада Републике Србије на седници одржаној 17. новембра 2022. године, утврдила је Предлог закона о изменама и допуни Царинског закона¹ (у даљем тексту: Предлог закона) и доставила га Народној скупштини Републике Србије на усвајање.

Прелазним и завршним одредбама, прецизирано је да ће прекршајни поступци започети до дана ступања на снагу овог закона окончати по одредбама овог закона, ако је то повољније за учиниоца прекршаја. Такође, прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Главни разлози за доношење овог закона садржани су у потреби да се, у домену царинских прописа, изврши усаглашавање националног законодавства са законодавном регулативом Европске уније. Ова обавеза још више је изражена отварањем преговарачког Поглавља 29 – Царинска унија и обавезама које је Република Србија преузела у погледу рокова за усклађивање са царинским законодавством Европске уније. Имајући у виду то да је Царински закон Европске уније у међувремену измењен, а са друге стране полазећи од обавезе усаглашавања националног законодавства са законодавном регулативом Европске уније, овим изменама и допунама Царинског закона врши се даље усаглашавање са изменама и допунама Царинског закона Европске уније.

Приликом анализе понашања учесника у царинским поступцима (увозници, извозници, превозници, царински заступници и др.) примећено је да у последње

време исти у приличној мери злоупотребљавају дате им погодности и прибегавају вршењу различитих царинских превара и злоупотреба, које нису на адекватан начин санкционисане Царинским законом.

Одредбама чл. 265–270. Царинског закона, као и чл. 464. и 465. Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима, прописане су казнене одредбе, којима се санкционише понашање учесника у царинском поступку супротно наведеним нормама. Применом наведених одредаба у пракси се дошло до закључка да поједина поступања која су супротна материјалним одредбама Царинског закона и Уредбе нису довољно прецизирани прекршајним одредбама.

Такође, потписивањем међународних билатералних и мултилатералних споразума и конвенција прихваћене су обавезе у смислу поједностављења царинских процедура кроз давање бројних повластица учесницима у царинском поступку, а пре свега у царинским поступцима транзита, складиштења робе и увоза робе. Начин извршења прекршаја и саме прекршајне одредбе, не обезбеђују у довољној мери превентиву за нечињење прекршаја из којег разлога је било потребно извршити измене и допуне прекршајних одредаба тренутно важећег Царинског закона.

1. Пружање информација царинском органу

Чланом 12. Царинског закона прописан је начин пружања информација, као и одговорност подносиоца декларација за тачност унетих података и веродостојност, тачност и пуноважност исправа које прате декларацију или захтев. Овде треба имати у виду ситуације које се дешавају у пракси, па тако у транзитном документу и припадајућој документацији дешава се да буде наведен пошпиљалац робе/прималац/корисник, за кога се утврди да је фиктивно друштво или да је у тренутку царинења престало да постоји брисањем из

¹ Важећи Царински закон донет је 2018. године, објављен је у „Службеном гласнику РС“, бр. 95/18, а почео да се примењује 17. јуна 2019. године. Овај закон је у највећој могућој мери усаглашен са Царинским законом Европске уније (REGULATION (EU) No 952/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code), који је ступио на снагу 30. октобра 2013. године, а примењује се од 1. маја 2016. године.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РЕПУБЛИЧКИМ АДМИНИСТРАТИВНИМ ТАКСАМА

Влада Републике Србије усвојила је, на седници одржаној 17. новембра 2022. године, Предлог Закона о изменама и допунама Закона о републичким административним таксама (у даљем тексту: Предлог Закона) и упутила га је Народној Скупштини Републике Србије на усвајање.

Предложено је да закон ступи на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

За таксене обавезе које су настале, а нису плаћене до дана ступања на снагу овог закона, такса се плаћа у складу са законом који је био на снази у време настанка таксене обавезе.

Усклађивање динарских износа такси прописаних овим законом, извршиће се у 2023. години применом индекса потрошачких цена, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, за период од првог дана наредног месеца од дана ступања на снагу овог закона до 30. априла 2023. године, при чему се заокруживање врши тако што се износ до пет динара не узима у обзир, а износ преко пет динара заокружује на десет динара. Влада ће, на предлог Министарства финансија, одлуком утврдити и објавити усклађене динарске износе такси.

Ступањем на снагу овог закона престају да важе одредбе подзаконских аката на основу којих је вршена наплата трошкова поступања органа, односно:

1) Уредба о висини такси, обвезницима плаћања, као и о начину плаћања такси за процену и проверу података о бицидним производима („Службени гласник РС“, бр. 90/15);

2) Правилник о висини и начину обрачуна и наплате таксе за издавање аката о условима заштите природе („Службени гласник РС“, бр. 73/11 и 106/13).

У наставку чланка наводимо најзначајније измене и допуне Закона о републичким административним таксама (у даљем тексту: Закон).

1. Предложена прецизирања појединих одредаба Закона

Предлогом Закона прецизирано је следеће:

– да се предузећа, привредна друштва и друге организације сматрају органом када им је поверено вршење јавних овлашћења и када се за вршење јавних овлашћења финансирају из буџетских средстава;

– да се ослобођење од плаћања таксе из Тарифног броја 33. не примењује када захтев за издавање одобрења за набављање оружја и делова за оружје стрелачка организација врши за потребе спровођења обуке у руковању ватреним оружјем, како би се спречила злоупотреба набавке оружја које се користи за остваривање добити (обуке у руковању ватреним оружјем);

– да се такса из Тарифног броја 39. не плаћа за захтев и решење за пријем у држављанство Републике Србије странца, чији би пријем у држављанство Републике Србије представљало интерес за Републику Србију;

– да се такса из Тарифног броја 49 плаћа за извод из казнене евиденције о физичком лицу на захтев правног лица, као и да се такса плаћа по физичком лицу за које се издаје извод са подацима из казнене евиденције;

– да се такса за раздужење АТА карнета из Тарифног броја 57 плаћа у случају када АТА карнет није прописно раздужен и када се као доказ о извозу робе прихвате подаци о увозу или поновном увозу које су царински органи друге стране уговорнице унеле у АТА карнет, или потврду коју су издали царински органи на основу података из купона (ваучер) откинутог са карнета приликом увоза или поновног увоза на њихову територију, или на основу другог доказа којим се потврђује да се роба налази изван земље увоза;

– да се плаћа такса за потврду надлежног органа о пријему изјаве о завршетку израде темеља и завршетку објекта у конструктивном смислу (Тарифни број 164), за решење о грађевинској дозволи, привременој грађевинској дозволи, грађевинској дозволи за припремне радове, измени решења о грађевинској дозволи и измени решења о одобрењу за извођење радова (Тарифни број 165), као и да се плаћа такса за потврду надлежног органа за извођење припремних радова, као и за измену решења о одобрењу за изво-

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О РОКОВИМА ИЗМИРЕЊА НОВЧАНИХ ОБАВЕЗА У КОМЕРЦИЈАЛНИМ ТРАНСАКЦИЈАМА

Влада Републике Србије усвојила је Предлог Закона о изменама и допуни Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама (у даљем тексту: Предлог Закона) и доставила га Народној скупштини Републике Србије на усвајање. Предложено је да ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Предлогом Закона у суштинском смислу врши се само усаглашавање са одредбама прописа који уређују електронско фактурисање, што је и наведено у образложењима датим уз Предлог Закона. У том смислу:

1. Брише се став 2. члана 1. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама у којем је било наведено да се тим законом уређује регистравање фактура и других захтева за исплату издатих од стране поверилаца у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, у којима су субјекти јавног сектора дужници;

2. Досадашњи став 3. члана 1. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама постаје став 2. који се уједно мења на начин да се истиче да се тим законом **не уређује више** регистравање и достављање електронских фактура и других захтева за исплату у електронском облику у систему електронских фактура, **већ да се уређује евидентирање** тих електронских фактура и других захтева за исплату у електронском облику у Централном регистру фактура (ЦРФ) издатих од стране поверилаца у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, у којима су

субјекти јавног сектора дужници, на основу података добијених из Система електронских фактура (СЕФ);

3. У члану 2. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама извршене су измене у дефинисању појмова „електронска фактура“ и „Систем електронских фактура“ у смислу да се за потребе дефинисања тих појмова упућује на њихове дефиниције дате законом који уређује електронско фактурисање;

4. У члану 2. став 1. тачка 11) Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама извршена је допуна тако да је прецизирано да се у Централном регистру фактура (ЦРФ) евидентирају **искључиво** електронске фактуре издате од стране поверилаца у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, у којима су субјекти јавног сектора дужници, на основу података добијених из Система електронских фактура (СЕФ);

5. У члану 3. став 3. тачка 4) Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама извршено је усаглашавање са прописима који уређују електронско фактурисање на начин да се одређени рокови за измирење новчаних обавеза рачунају, не више од датума регистравања електронске фактуре у Систему електронских фактура (СЕФ), већ се рачунају од дана **издавања** исте преко СЕФ-а, и

6. У члану 4а Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама извршено је прецизирање да Министар финансија Републике Србије ближе уређује начин и поступак **евидентирања** само електронских фактура у Централном регистру фактура (ЦРФ).

ПРЕДЛОЖЕНЕ СУ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ И ПОРЕСКОЈ АДМИНИСТРАЦИЈИ

Влада Републике Србије усвојила је Предлог закона о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији (у даљем тексту: Предлог закона) и упутила га Скупштини Републике Србије на усвајање.

Предлогом закона врши се усклађивање са одредбама закона који уређује фискализацију, законом који уређује кривични поступак, законом који уређује порез на доходак грађана, односно у поједностављењу пореског поступка у оквиру даљег спровођења дигитализације и процеса реформе пореске администрације у Републици Србији, као и у побољшању наплате пореза.

Предлаже се да измене и допуне ЗПППА ступе на снагу и примењују се осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

1. Бранилац по службеној дужности

Предлогом закона предложен је нови члан 16а Закона о пореском поступку и пореској администрацији (у даљем тексту: ЗПППА) којим се прописује да Пореска полиција у предистражном поступку, осумњиченом који није обезбедио браниоца, поставља браниоца по службеној дужности приликом саслушања због постојања основа сумње да је учинио пореско кривично дело за које је прописана казна затвора од осам година или тежа казна, у складу са законом којим је уређен кривични поступак. С обзиром на то да је одредбом члана 74. став 1. тачка 2) Законика о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) прописано да окривљени мора имати браниоца, између осталог, ако се поступак води због кривичног дела за које је прописана казна затвора од осам година или тежа казна – од првог саслушања, па до правноснажног окончања кривичног поступка, потребно је било предложити усклађивање одредаба ЗПППА са предметном одредбом ЗКП. Предложено је и да Пореска управа (у даљем тексту: ПУ) исплаћује награду и нужне издатке браниоца по службеној дужности у складу са ЗКП.

2. Пореска пријава за годишњи порез на доходак грађана подносиће се искључиво у електронском облику и порез ће се утврђивати самоопорезивањем

Предлогом закона је прописано да се, почев од подношења пореске пријаве за 2022. годину (која се подноси најкасније до 15. маја 2023. године) пореска пријава за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана подноси искључиво у електронском облику. Наиме, ова измена је била неопходна ради усклађивања са предложеним изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана, чијим изменама се уводи систем самоопорезивања, што подразумева да физичко лице уместо досадашње пореске пријаве на основу које је порески орган доносио решење и утврђивао пореску обавезу, подноси пријаву у којој ће исказати исте податке, али ће на основу њих, а према прописаним правилима сам да обрачуна и плати пореску обавезу.

У циљу олакшавања уноса података у пореску пријаву и израчунавање пореске обавезе, Пореска управа ће унапред попунити пореску пријаву и доставити је пореском обвезнику у електронском облику преко портала Пореске управе, са исказаним подацима о приходима које је физичко лице остварило од исплатилаца прихода за које су пореском органу поднете одговарајуће пореске пријаве.

На тај начин, порески обвезник ће након подношења пореске пријаве одмах знати износ пореза које је у обавези да плати у законом прописаном року, што доводи до убрзавања поступка утврђивања пореске обавезе, омогућавања уштеде временског оквира утврђивања пореске обавезе, елиминише употреба папирне форме образаца и значајно умањује трошкове свим странама у поступку (трошкови папира, доношења решења и ковертирања, трошкови слања путем поште, трошкови администрирања пореског органа и др.).

Циљ је да се пореским обвезницима значајно олакша попуњавање и подношење пријаве, смање

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О БУЏЕТСКОМ СИСТЕМУ

Уводне напомене

Влада Републике Србије донела је на седници одржаној 17. новембра 2022. године Предлог Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему (у даљем тексту – закон) и упутила га је Народној скупштини на усвајање.

Предложено је да Закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

Изменама и допунама Закона о буџетском систему предвиђено је следеће:

– Да **списак корисника** јавних средстава обухвата све ентитете који припадају сектору државе, а то су: директни и индиректни корисници средстава буџета Републике Србије, корисници средстава Републичког фонда за здравствено осигурање, јавне агенције, јавна предузећа и други организациони облици који су статистички одређени да припадају сектору државе;

– Преуређен је **скуп фискалних правила, општих и посебних**, дефинисане су мере и консеквенце у случају њиховог непоштовања. Посебан акценат је стављен на измену општих правила која се односе на јавни дуг и дефицит опште државе, као и посебних правила везаних за одрживи ниво расхода за плате и пензије;

– **Измењени су рокови у буџетском календару**, пре свега померен је рок за усвајање измењене Фискалне стратегије, са 1. октобра на 15. октобар. Измењена Фискална стратегија садржи информације о финансијским и другим ефектима евентуалних нових политика и ажурирани макроекономски и фискални оквир, у односу на Фискалну стратегију која се усваја у пролећном делу буџетског циклуса (15. маја). Имајући у виду то да се измењена Фискална стратегија усваја непосредно пре предлагања буџета за наредну годину и да представља оквир који дефинише кључне буџетске величине, изузетно је важна реалност макроекономских и фискалних пројекција на којима се буџетски план

заснива. Како Републички завод за статистику објављује прелиминарне годишње податке о кретању БДП, податке о производњи најважнијих пољопривредних култура, као и податке о кретању високофреквентних индикатора економске активности за август, рок за усвајање измењене фискалне стратегије померен је са 1. на 15. октобар како би се у поступку ажурирања узели у обзир последњи актуелни подаци Републичког завода за статистику, који су изузетно важни за објективност, реалност и актуелност макроекономских и фискалних пројекција представљених у измењеној Фискалној стратегији. Рокови који следе након рока за усвајање измењене Фискалне стратегије померени су због прилагођавања календара овој промени;

– **Објављивање** буџета, Фискалне стратегије и финансијских планова организација за обавезно социјално осигурање, па је ради транспарентности финансијских показатеља и планова за трошење јавних средстава уведена обавеза објављивања свих кључних аката у овој области на интернет страницама надлежних органа, и то: *Закон о буџету Републике Србије са образложењем* објављује се на интернет страници Министарства у року од 15 дана од дана усвајања; *Одлука о буџету локалне власти са образложењем* објављује се на интернет страници надлежног органа локалне власти у року од 15 дана од дана усвајања;

– **Предлаже се** да се порески расходи исказују у општем делу закона о буџету Републике Србије, почев од буџета за **2024. годину**;

– **Одлагање примене пореских правила из члана 27е Закона о буџетском систему**, нова фискална правила прописана новоизмењеним чланом 27е примењиваће се од доношења Закона о буџету Републике Србије за **2025. годину**, осим става 20. новоизмењеног члана 27е који се односи на проценат повећања плата, односно зарада за све ентитете који припадају сектору државе и ст. 23–25. који се односе на усклађивање

АЛАТ И ИНВЕНТАР – СТАЛНА ИЛИ ОБРТНА ИМОВИНА?

Уобичајено је да пословни субјект у току свог пословања стиче (набавља или производи) и користи одређене алате, ситан и крупнији инвентар. Дилема која се јавља приликом стицања ове имовине јесте да ли је реч о средствима сталне или обртне имовине.

Одговор на претходно питање дају нам Међународни стандарди финансијског извештавања (у наставку: пуни МСФИ), односно Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете (у наставку: МСФИ за МСП), односно Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Службени гласник РС“, бр. 89/2020 – у наставку: Правилник за микро и друга лица) заједно са општим, интерним актом пословног субјекта којим се уређују рачуноводствене политике и друга значајна рачуноводствена питања. **Информације које дајемо у наставку важе за све пословне субјекте, без обзира на то коју рачуноводствену регулативу (од три наведене) примењују.**

Да би неко средство било разврстано као стално, а не као обртно (залиха), потребно је да кумулативно буду испуњени следећи услови:

1. Његова набавна вредност (цена коштања) може се поуздано одмерити, и

2. Вероватно је да ће се будуће економске користи повезане са њим приливати у пословни субјект.

Први услов, по којем се у пословним књигама и Билансу стања може исказати на позицији сталне имовине само оно средство чија је вредност поуздано утврђена, није тешко испунити, јер за то постоји више могућности и доказа (фактура добављача, улазна калькулација издатака, обрачун цене коштања и сл.).

Други услов, због неизвесности и променљивости пословања и пословног амбијента, поставља захтев пословном субјекту да процени колика је сигурност и вероватноћа да ће по основу конкретног средства

остваривати економске користи у текућем и будућем временском периоду или само у будућем временском периоду. Уколико је вероватно да ће се средство користити у више пословних година и да ће по том основу економске користи притицати у пословни субјект, реч је о дугорочном средству. У супротном, без обзира на његову набавну вредност (цену коштања), биће реч о обртном средству чија се набавна вредност његовим стављањем у употребу евидентира (преноси) у Билансу успеха. Међутим, чињеница да је одређено средство дугорочно, сама по себи не значи да ће оно у пословним књигама бити евидентирано као стална имовина.

Наиме, поставља се питање како поступити у ситуацији када се стичу средства која испуњавају оба претходно наведена критеријума признавања за сталну имовину, али чија је појединачна набавна вредност безначајна.

На претходну дилему одговор даје параграф 4.39 Концептуалног оквира за финансијско извештавање (пуни МСФИ) у којем се наводи да је то заправо питање на које ће одговор зависити од материјалности.

Информација је материјално значајна ако њено изостављање или погрешно приказивање може да утиче на одлуке које корисници праве на основу финансијских информација о одређеном пословном субјекту. Другим речима, материјалност је аспект релевантности својствен одређеном пословном субјекту који је заснован на природи или величини, или оба, ставки на које се информације односе, у контексту финансијског извештаја појединачног пословног субјекта.

Према томе, ако средства алата и инвентара имају **век употребе до годину дана**, обавезно се исказују као обртна средства, независно од тога колика је њихова набавна вредност. За ова средства не обрачунава се рачуноводствена амортизација, већ се стављањем у употребу њихова целокупна набавна вредност преноси на трошкове. Ако средства алата и инвентара

ШТА ДОНОСЕ ПРЕДЛОЖЕНЕ ИЗМЕНЕ МСФИ ЗА МСП?

1. Уводне напомене

У септембру 2022. године на сајту Фондације Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) објављен је *Нацрт Трећег реформисаног издања МСФИ за МСП*¹ са позивом заинтересованим субјектима да могу до 7. марта 2023. године да доставе предлоге и сугестије на предложене измене и допуне тог стандарда.

Након тог датума Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (IASB – International Accounting Standards Board) и Одбор за међународне стандарде одрживости (ISSB – International Sustainability Standards Board), који су сачинили Нацрт Трећег издања МСФИ за МСП, сумираће добијене коментаре и предложиће коначну верзију измењеног МСФИ за МСП. IASB предлаже да датум ступања на снагу трећег издања Рачуноводственог стандарда МСФИ за МСП **буде најмање две године од датума издавања, уз дозвољену ранију примену**.²

Подсетимо на то да је IASB објавио прво издање МСФИ за МСП у јулу 2009. године, са могућношћу примене од 2010. године. Тада је у документу Основи за закључке у вези са МСФИ за МСП, који је издао IASB, наведено да ће се након две године примене тог стан-

дарда извршити његова свеобухватна ревизија којом ће се размотрити да ли постоји потреба за било каквим изменама. У том циљу Фондација МСФИ основала је Међународну саветодавну групу за имплементацију МСФИ за МСП (SMEIG – SME Implementation Group), са циљем да подржи међународно усвајање МСФИ за МСП, прати његову примену и даје савете о свим изменама и допунама тог стандарда. IASB је одлучио да започне прву реформу МСФИ за МСП 2012. године, уз подршку SMEIG-а, на основу искуства у двогодишњој примени тог стандарда. Коначно, у мају 2015. године IASB је усвојио и објавио прву измену МСФИ за МСП са применом за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године.

У Републици Србији прво издање МСФИ за МСП из јула 2009. године примењује се почев од састављања финансијских извештаја за 2014. годину, на основу *Решења о утврђивању превода Међународног стандарда за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП)* („Службени гласник РС“, бр. 117/13).

Друго измењено издање МСФИ за МСП из маја 2015. године, код нас се примењује почев од финансијских извештаја који се састављају за 2019. годину, уз могућност примене и на састављање финансијских извештаја за 2018. годину, на основу *Решења о утврђивању превода Међународног стандарда за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП)* („Службени гласник РС“, бр. 81/18).

С обзиром на то да МСФИ за МСП код нас примењује највећи број субјеката који саставља и обелодањује годишње финансијске извештаје, о предложеним изменама у овом стандарду у наставку дајемо сумирани приказ.

2. Обим измена МСФИ за МСП

Нова реформа МСФИ за МСП почела је 2019. године, с тим што је у јануару 2020. године IASB објавио јавни позив за достављање информација и предлога

1 Видети: Third edition of the IFRS for SMEs Accounting Standard <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/project/2019-comprehensive-review-of-the-ifrs-for-smes-standard/exposure-draft-2022-ed-2022-1-iasb-ifrs-smes.pdf>

2 Предложено је да прелазна одредба „Датум ступања на снагу“, гласи:
Треће издање рачуноводственог стандарда МСФИ за МСП, издато у [датум] измењеним и ревидираним одељцима МСФИ за МСП Рачуноводствени стандард. Ентитет примењује измењене и ревидиране одељке за годишње периоде који почињу на или након [датум]. Ранија примена је дозвољена. Ако ентитет примењује треће издање МСФИ за МСП Рачуноводствени стандард, за ранији период, ту чињеницу ће обелоданити. Ентитет ће применити измењене и ревидиране одељке ретроспективно у складу са Одељком 10 *Рачуноводствене политике, процене и грешке*, осим како је наведено у параграфима А2–А39.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА ПРИХОДЕ НЕРЕЗИДЕНТНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА ИЗ ЈУРИСДИКЦИЈА СА ПРЕФЕРЕНЦИЈАЛНИМ ПОРЕСКИМ СИСТЕМОМ И ЊИХОВИХ СТАЛНИХ ПОСЛОВНИХ ЈЕДИНИЦА

1. Појам јурисдикције са преференцијалним пореским системом

Јурисдикција са преференцијалним пореским системом (у даљем тексту: ЈППС) или такозвани порески рај представља државу или територију одређене државе на којој не постоје одређене категорије пореза или су пореске стопе релативно ниске и на којој је могуће остварити висок степен заштите приватности у погледу банкарских и комерцијалних тајни.

Према томе, поред благе пореске политике, најзначајнији фактор који једну државу / територију квалификује као порески рај је и постојање високог степена дискреције и приватности у пословању.

Према ОЕЦД-у, пореске рајеве детерминишу следећа четири кључна критеријума:

- непостојање или постојање ниских номиналних пореских стопа;
- недостатак ефективне размене информација са иностранством;
- нетранспарентност пореског система, и
- непостојање конкретних привредних активности, тј. инвестиције су углавном реализоване како би се искористила повољна пореска политика.

Порески рајеви су постали кључни за пословање мултинационалних компанија у последњих 30-так година, са либерализацијом финансијског тржишта и процесима глобализације, омогућајући овим компанијама да пребацују профит из земаља где га остварују на места где не морају да плаћају порез на остварену добит. Може се рећи да на овај начин порески рајеви „паразитирају“ на доходу који остварују резиденти и компаније из осталих земаља, будући да својом благом фискалном политиком доводе до ерозије пореске основе у тим земљама.

Из овог разлога, многе државе, укључујући и Србију, користе стопе пореза по одбитку као ефикасан

инструмент за борбу против сељења профита мултинационалних компанија у ЈППС. Наиме, завођењем виших стопа пореза на добит по одбитку у државама извора, смањује се порески јаз између ЈППС и држава чије су ефективне пореске стопе више, чиме се смањују и подстицаји за релокацију профита у пореске рајеве. Управо је опорезивање прихода нерезидентних правних лица из ЈППС порезом на добит по одбитку, средишња тема разматрања овог чланка.

2. ЈППС из угла Закона о порезу на добит правних лица

Наш законодавац је за потребе примене одредаба Закона о порезу на добит правних лица (у даљем тексту: ЗПДПЛ), јурисдикцију са преференцијалним пореским системом дефинисао као територију са пореским суверенитетом на којој се примењује законодавство које пружа могућности за:

- значајно мање пореско оптерећење добити правних лица, било свих правних лица или оних која испуњавају посебне услове, као и дивиденди које она расподељују својим оснивачима у поређењу са оним предвиђеним одредбама овог закона и закона који уређује опорезивање дохотка грађана,

– онемогућавање или отежавање утврђивања стварних власника правних лица од стране пореских органа Републике Србије, и

– онемогућавање или отежавање утврђивања оних пореских чињеница које би биле значајне за утврђивање пореских обавеза према прописима Републике Србије.¹

Према одредби члана 3а став 2. ЗПДПЛ, **нерезидентно правно лице из ЈППС** је нерезидентно правно лице које:

- 1) је основано на територији ЈППС, или

¹ Члан 3а став 1. ЗПДПЛ

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ОБАВЕШТЕЊЕ О ПОЧЕТКУ, ОДНОСНО ПРЕСТАНКУ ИСПЛАТЕ ЛИЧНЕ ЗАРАДЕ ПРЕДУЗЕТНИКА ЗА 2023. ГОДИНУ

У складу са чланом 33а став 6. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: Закон) предузетници који су се определили да започну исплату личне зараде предузетника у 2023. години, требало би да о томе **обавесте Пореску управу најкасније до 15. децембра 2022. године.**

Сагласно са ставом 3. члана 33а Закона, обвезник који се определи за исплату личне зараде предузетника обавештење **доставља искључиво у електронском облику преко портала Пореске управе на обрасцу ОЛЗ – обавештење о личној заради обвезника.**

Подсећамо на то да исплата личне зараде није обавеза предузетника, него представља могућност за коју се он може определити у складу са чланом 33а Закона. За исплату личне зараде може да се определи:

- **предузетник**, односно физичко лице које је уписано у регистар код надлежног органа, односно организације, а порез на приходе од самосталне делатности плаћа на опорезиву добит, и

- **предузетник пољопривредник**, односно физичко лице које је носилац породичног пољопривредног газдинства уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област, које води пословне књиге у складу са овим законом и порез на приходе од самосталне делатности плаћа на опорезиву добит.

Предузетник паушалац и предузетник друго лице не могу да се определе за исплату личне зараде.

Предузетник који једном достави обавештење надлежном пореском органу о опредељењу за исплату личне зараде, није дужан да сваке године до 15. децембра подноси обавештење о наставку исплате личне зараде од 1. јануара наредне године.

Према члану 33а став 7. Закона, предузетник који се определи за исплату личне зараде, овакво опредељење **не може да мења током пореског периода.**

Ако се предузетник определи за то да престане са исплатом личне зараде са крајем 2022. године, дужан је да о томе у електронском облику преко портала Пореске управе достави обавештење **до 15. децембра 2022. године.** У том случају предузетник од 1. јануара 2023. године није дужан да врши исплату личне зараде.

Лице које **започне обављање делатности**, обавештење о опредељењу да врши исплату личне зараде подноси искључиво у **моменту регистрације** надлежној организацији која води регистар привредних субјеката

(Агенције за привредне регистре), која ће тај захтев проследити Пореској управи.

Изузетно, лица која се **не региструју** код Агенције за привредне регистре, обавештење о опредељењу да врше исплату личне зараде подносе у електронском облику преко портала Пореске управе, у року од **пет дана од дана регистрације.** Најновијим предложеним изменама Закона прецизирано је да се рок од пет дана рачуна од дана регистрације у Пореској управи, односно од дана доделе пореског идентификационог броја (ПИБ). Поред тога, за ове предузетнике продужен је и рок за подношење обавештења, то јест могу га поднети најкасније до 31. децембра текуће године.

Напомињемо да у Закону није прописана могућност да се паушално опорезовани предузетници који су изгубили паушални статус у току године и почели да воде пословне књиге определе за исплату личне зараде у моменту преласка из паушалног опорезивања у опорезивање на стварни приход. Наиме, ови предузетници се не сматрају новооснованим и уколико желе да исплаћују личну зараду морају да сачекају да се до 15. децембра текуће године изјасне о исплати личне зараде од почетка наредне године. Они су већ уписани у регистар предузетника, само су у погледу опорезивања били паушално опорезовани.

По овом питању МФИН је дало мишљење број 430-00-7/2020 од 28.01.2020. године, у којем је заузело став да предузетник који у току године изгуби статус предузетника паушалаца може да се определи за исплату личне зараде тек од 1. јануара наредне године у односу на годину у којој је изгубио статус предузетника паушалаца под условом да се благовремено пријави за исплату личне зараде, на начин прописан Законом.

Предузетник, односно предузетник пољопривредник који се определио за исплату личне зараде, има право да подиже нето приход од самосталне делатности, поред исплате личне зараде.

2. КРАЈЊИ РОК ЗА СТИЦАЊЕ СТАТУСА ОСИГУРАНИКА ЗАПОСЛЕНОГ ЗА НОВОЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ИЗ ЧЛАНА 213 ЗПДГ И 45Ж ЗДОСО ИСТИЧЕ 31.12.2022. ГОДИНЕ

Чланом 213 Закона о порезу на доходак грађана (у даљем тексту: ЗПДГ) и 45ж Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: ЗДОСО) уређена је олакшица за запошљавање новозапослених лица која се примењује почев од 1. марта 2022. године.

Овом приликом подсећамо претплатнике на то да је **31. децембар 2022. године крајњи рок за стицање**

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

РАЧУНОВОДСТВО

1. Синдикална организација са својством правног лица може организовати вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја за синдикалне организације које су њени чланови

Обратили сте се Министарству финансија (у даљем тексту: Министарство) захтевом којим тражите тумачење прописа о рачуноводству у погледу одговора на следећа питања:

1) Да ли се синдикалне организације са својством правног лица (разврстане у категорију микро правних лица), сматрају повезаним правним лицима са Синдикатом АБ Србије, односно Београда, имајући у виду да су чланови поменутог Синдиката?

2) Да ли за обављање финансијско-рачуноводствених послова и састављање финансијских извештаја за синдикат АБ Београда могу бити ангажована лица по уговору, или из пензије и да ли могу обављати ове послове за синдикалне организације (чланове истог Синдиката)?

Имајући у виду садржину достављеног захтева, на основу члана 80. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18 – др. закон), из надлежности прописа о рачуноводству, Министарство даје следеће мишљење:

Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 – др. закон, у даљем тексту: Закон), уређују се обавезници примене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о корпоративном управљању,

извештаји о плаћањима ауторитетима власти и не-финансијско извештавање, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

У предметном захтеву који нам је достављен, између осталог, наведено је да су синдикалне организације са својством правног лица регистроване у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, са припадношћу Синдикату АБ Србије (у конкретном случају Београда) и да делују на основу Статута Синдиката, са свим правима, обавезама и одговорностима које из истог произилазе.

Одредбама члана 2. тачка 2) Закона прописано је да се другим правним лицима сматрају правна лица чије се пословање делом финансира из јавних прихода или других наменских извора, а делом или у целини оствареним приходима на тржишту или по основу учлањења и која се не оснивају ради стицања добити (политичке организације, синдикалне организације са својством правног лица, фондациије и задужбине, удружења, коморе, цркве и верске заједнице у делу обављања привредне или друге делатности у складу са прописима којима је уређено обављање тих делатности, као и друге организације организоване по основу учлањења).

Одредбама члана 2. тачка 26) Закона прописано је да су повезана правна лица било која два или више правних лица у оквиру групе.

Правно лице повезано уделом је оно правно лице у коме друго правно лице има удео и над чијом оперативном и финансијском политиком то друго правно лице врши значајан утицај. Сматра се да неко правно лице врши значајан утицај над другим правним лицем ако има 20 или више процената гласачких права акционара или чланова у том другом правном лицу, осим ако посебним прописом није друкчије уређено (члан 2. тачка 27 Закона).

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ ДЕЦЕМБРУ 2022. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец новембар 2022. године	5. XII	7/21
2	Обавеза правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у новембру 2022. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	5. XII	25/10 и 18/17
3	Јавна предузећа и њихова зависна друштва на Web апликацији РИНО – Рокови измирења новчаних обавеза, достављају извештај о неизмиреним обавезама јавних предузећа према привредним субјектима за месец новембар 2022. године	5. XII	13/13, 6/18 и 9/21
4	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
5	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, доставе збир дневних обрачуна за сваки аутомат – Образац ЗДП, за месец новембар 2022. године	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
6	Обавеза приређивача игара на срећу – клађења, да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу обрачун промета за свако уплатно-исплатно место кладионице, на Обрасцу МОП, за месец новембар 2022. године	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
7	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу Образац СБ – Стање механичких и електронских бројчаника, за месец новембар 2022. године	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
8	Обавеза приређивача игара на срећу у играчницама да Пореској управи и Управи за игре на срећу доставе Збирни месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – Образац ЗМОН, за месец новембар 2022. године	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
9	Уплата наплаћене боравишне таксе за месец новембар 2022. године, у складу са Законом о угоститељству	5. XII	21/19
10	Достављање Народној банци Србије извештаја о резидентима и нерезидентима – имаоцима хартија од вредности на Обрасцу ХОВ-ДАП у складу са Одлуком о извештавању о пословима с хартијама од вредности – само ако је на дан 30. новембра 2022. године стање на рачуну клијента веће од нуле	7. XII ¹	16/17

¹ Крајњи рок за достављање извештаја је пети радни дан од почетка месеца, а у децембру пети радни дан је 7. децембар 2022. године.

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2022. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	41/22	97.877,00	95,8	70.920,00	95,0
Фебруар (Укупно)	50/22	97.392,00	99,5	70.605,00	99,6
Март (Укупно)	61/22	102.781,00	105,5	74.664,00	105,7
Април (Укупно)	69/22	100.727,00	98,0	73.012,00	97,8
Мај (Укупно)	83/22	102.432,00	101,7	74.168,00	101,6
Јун (Укупно)	95/22	102.523,00	100,1	74.302,00	100,2
Јул (Укупно)	110/22	100.937,00	98,5	73.114,00	98,4
Август (Укупно)	117/22	103.963,00	103,0	75.282,00	103,0
Септембар (Укупно)		103.476,00	99,5	74.981,00	99,6

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2022. године („Службени гласник РС“, бр. 87/21) утврђена је у нето износу од 201,22 динара по радном часу и примењује се од 1.01.2022. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2022. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2022.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Јануар, април, јул и октобар	168	33.804,96	45.470,70
2	Фебруар	160	32.195,20	43.174,32
3	Мај, јун, септембар, новембар и децембар	176	35.414,72	47.767,08
4	Март и август	184	37.024,48	50.063,45

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 127/21 и износи **30.880** динар ($88.228 \times 35\%$), а примењује се од 1. јануара 2022. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2022. године.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 127/21 и износи **441.140** динара (88.228×5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2022. године.

НОВО ИЗДАЊЕ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА

Тираж је ограничен на број претплата плаћених до краја новембра 2022. године
Цена у претплати је 9.900 динара са ПДВ

Др Ратомир Ђировић

ПРИРУЧИК ЗА ПРИМЕНУ МСФИ 9, МСФИ 15 И МСФИ 16

- Са примерима књижења и моделом Правилника о
рачуноводственим политикама у складу МСФИ -

Београд, новембар 2022.

Приручник садржи детаљна објашњења примене три нова и најсложенија Међународна стандарда финансијског извештавања МСФИ 9 – *Финансијски инструменти*, МСФИ 15 – *Приходи од уговора са купцима* и МСФИ 16 – *Лизинг*.

МСФИ 9 и МСФИ 15 примењују се у Републици Србији од 2020. године а МСФИ 16 од 2021. године. Примена ових стандарда међусобно је повезана, тако да субјекти који примењују пуне МСФИ морају детаљно да познају захтеве који су прописани овим стандардима.

Ови стандарди настали су као одговор рачуноводствене професије на светску економску кризу из 2007. године и садрже нова решења која треба да допринесу реалнијем исказивању финансијског резултата и финансијског положаја привредних субјеката.

МСФИ 9 прописује нову и једноставнију класификацију финансијских инструмената, уводи нове моделе признавања очекиваних кредитних губитака за финансијске инструменте, потраживања од купаца, средства по основу уговора и финансијски лизинг. Овај стандард поједностављује примену рачуноводства хеџинга (заштите) и проширује спектре ситуација на које се може применити рачуноводство заштите. Циљ новина које доноси МСФИ 9 у односу на ранији МРС 39 је да се поједностави финансијско извештавање

применом јасног и лакшег начина класификације финансијских инструмената, уклањањем прага за признавање кредитних губитака и промене захтева за рачуноводство заштите.

МСФИ 15 садржи детаљна правила за признавање прихода када се добра и услуге преносе на купца у току одређеног временског периода и/или у одређеном тренутку времена. За утврђивање прихода овај стандард прописује јединствен **модел у пет корака** заснован на принципима који се примењују на све уговоре са купцима који су у делокругу тог стандарда. Уређује и признавање трошкова који настају у вези са закључивањем и извршавањем уговора о продаји од стране продавца. Овај стандард доноси значајне новине приликом утврђивања прихода у делатностима које имају уговоре са различитим обавезама извршења (нпр. телекомуникационе компаније) и уговоре који обухватају више периода испуњавања обавеза према купцима (нпр. грађевинске, индустријске, пољопривредне и друге производне компаније), начин утврђивања прихода је знатно другачији у односу на раније примењиване стандарде.

МСФИ 16 прописује принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга (закупа). Циљ је да се у финансијским извештајима даваоца и корисника лизинга обезбеде релевантни подаци на начин који верно представља трансакције лизинга. Из аспекта корисника лизинга, финансијски и пословни лизинг третира се на исти начин, тако што се имовина са правом коришћења исказује као имовина корисника лизинга која подлеже амортизацији а укупна обавеза коју ће корисник лизинга плаћати за период закупа исказује се као обавеза у Билансу стања. Примена овог стандарда значајно мења структуру прихода и расхода у Билансу успеха и финансијски положај у Билансу стања корисника лизинга, што корисницима финансијских извештаја пружа релевантне податке за оцену профитабилности и бонитета субјеката који примењују тај стандард.

ПРИРУЧНИК ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ, ЕЛЕКТРОНСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ОБРАЧУНА ПДВ И ФИСКАЛИЗАЦИЈУ

У складу са Законом о електронском фактурисању, Законом о ПДВ и Законом о фискализацији

Почев од прве фазе примене Закона о електронском фактурисању, од 1. маја 2022. године, у трансакцијама између субјеката приватног сектора и субјеката јавног сектора, као и у трансакцијама између субјеката јавног сектора, а додатно почев од друге фазе од 1. јула 2022. године, од када је обавезан пријем електронских фактура од стране субјеката приватног сектора од добављача из јавног сектора јавио се велики број спорних питања, дилема и практичних проблема у вези са еФактурама.

За првих седам месеци примене Закона о електронском фактурисању прописи о електронском фактурисању су претрпели једну измену и допуну Закона и подзаконских прописа. Међутим, сам систем еФактура се мењао, исправљао и допуњавао 9 пута.

Очекује се да ће почев од треће, финалне фазе примене Закона о електронском фактурисању која почиње 1. јануара 2023. године, када је обавезно издавање електронских фактура преко система еФактура у свим трансакцијама између субјеката приватног сектора, а такође за субјекте приватног сектора и електронско евидентирање обрачуна ПДВ преко СЕФ број питања и недоумица достићи своју кулминацију. Горућа тема у предстојећој 2023. години биће еФактуре.

Закон о фискализацији је, такође, од 1. маја 2022. године донео значајне измене у вези са издавањем фискалних и авансних рачуна и проширио круг обвезника фискализације. Највише дилема од почетка примене новог модела еФискализације је било у вези са питањем када фискални рачун представља ПДВ рачун а када не, затим да ли фискални рачун Промет – Рефундација може или мора да се изда да се не би обвезник дупло задуживао за ПДВ у промету повезаном са корпоративним картицама и са субјектима јавног сектора, који су услови за признавање права на претходни ПДВ по примљеним фискалним рачунима и фактурама издатим на основу фискалних рачуна итд.

До краја ове године биће усвојене нове значајне и обимне измене и допуне Закона о електронском фактурисању, Закона о фискализацији, Закона о ПДВ, Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама и других пратећих прописа које ће се највећим делом примењивати од 1. јануара 2023. године.

Услед наведених околности, Привредни саветник је одлучио да сва своја досадашња искуства у примени Закона о електронском фактурисању, Закона о фискализацији и њихово уклапање у правила прописа о ПДВ, стечена кроз писање стручних текстова у часопису, свакодневне консултантске услуге са претплатницима, као и кроз већи одржаних семинара, синтетизује на једном месту и изда засебно издање у форми приручника.

Овај Приручник садржи детаљна, свеобухватна и на великом броју реалних примера из праксе приказана објашњења у вези са применом прописа који су предмет ове публикације.

Цена Приручника износи 11.000 динара, са ПДВ.

Сваки купац књиге стиче право да бесплатно присуствује вебинару који ћемо у вези са овом темом одржати по објављивању ове публикације, тј. средином децембра 2022. године.

